

загалом. Здійснити його рефлексію і трансформувати одержані смисли в категоріально-поняттєві структури мислення людині допомагають філософія і наука.

Отже, в образному увиразненні, способи існування людини в світі – це своєрідні річища технологізації соціальних процесів, особливі канали функціонування соціальних методів і технологій соціальної роботи.

Список посилань

1. Маркс К. Капітал. Критика політичної економії // Маркс К., Енгельс Ф. Твори. – К.: Політвидав України, 1973. – Т.23. – 847 с.

Зур'ян Олександра Павлівна

zuryan2001@gmail.com

студентка бакалаврату спеціальності «Соціальна робота»

Науковий керівник:

Колотило М.О., к. філос. н., доц. кафедри філософії
ФСП КПІ ім. Ігоря Сікорського

СОЦІАЛЬНИЙ СУПРОВІД У ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВОЗАХИСНИХ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Діяльність правозахисних організацій доволі часто передбачає здійснення в окремих формах соціальної роботи з мало захищеними групами населення. Незалежно від професійного спрямування або основного роду діяльності некомерційної організації (далі НКО) працівники таких організацій постійно залучені до комунікації з представниками найбільш вразливих з точки зору дискримінації соціальних груп – людьми з інвалідністю, політичними в'язнями, репрезентантами етнічних груп тощо. Саме тому для НКО дуже важливе розуміння основ соціальної роботи, що допоможе їм якнайефективніше виконувати свої професійні обов'язки.

Врахування важливості наявних практичних результатів у соціальній роботі з вразливими категоріями населення актуалізує представлення існуючого досвіду нашої роботи в проєкті Tbilisi Shelter City, що надає повний соціальний супровід протягом

3-місячної програми реабілітації для правозахисників, громадських активістів та журналістів в місті Тбілісі (Грузія), які перебувають у особистісно-кризовому стані. Протягом програми бенефіціари мають змогу отримати психологічну допомогу, пройти курс медичних оглядів та процедур, взяти участь у тренінгах та обмінятися досвідом з колегами з інших країн. Безпосередня робота в галузі соціальної роботи дозволила зробити наступні висновки:

По-перше, підтримка з боку соціального працівника або людини, що знайома з засадами соціальної роботи допомагає бенефіціару зосередитися на власній реабілітації. Соціальний працівник надає послуги соціального супроводу, а саме: допомогу в адаптації бенефіціарів, медіацію організаційних питань між бенефіціаром та адміністрацією проекту, моніторинг благополуччя (well-being) бенефіціара протягом програми, надання базової психологічної допомоги.

Саме ці аспекти, і насамперед, допомога в адаптації, знімають навантаження організаційних та побутових питань з бенефіціара, дозволяючи йому присвятити якомога більше часу та уваги власному психологічному (ментальному) стану. На підтримку власного досвіду та спостережень ми посилятимемося на дослідження “Тривалий вплив ПТСР в інтенсивних амбулаторних програмах (PE-IOP): Посібник терапевта” [1], яке свідчить, що логістична та організаційна підтримка кейс-менеджера сприяє терапевтичному ефекту програми та дозволяє бенефіціару повністю долучитися до процесу реабілітації.

По-друге, розуміння соціальних потреб бенефіціара впливає на ефективність роботи організації та сприяє її розвитку. За досвідом роботи в проекті ми можемо сказати, що завдяки комунікації кейс-менеджерів з бенефіціарами та подальшій артикуляції їх потреб адміністрації проекту, Tbilisi Shelter City надає набагато більш ефективну допомогу та отримує кращі відгуки від бенефіціарів, аніж інші подібні програми, що не надають такої підтримки. Цей фактор безперечно впливає на розвиток проекту та організації, що його впроваджує. Зокрема, згідно з проміжним звітом за 2018-2020 рр. проекту Tbilisi Shelter City, презентованим виконавчою організацією Center for Participation and Development [2], за останні два роки близько 70

правозахисників, журналістів та активістів разом зі своїми родинами мали змогу скористатися повним пакетом послуг програми, який окрім фінансової підтримки також пропонує постійний зв'язок з кейс-менеджером та психологом.

Також, з 2019 року мережа Shelter City розповсюдилася на такі міста як Батумі та Телаві, а з 2020 року проєкт почав онлайн-консультації від психологів та експертів з безпеки для правозахисників у стані ризику, особливо для постраждалих від поліцейського свавілля у Білорусі. У той же час, за даними фінального звіту від 2018 року [3], від початку програми у 2016 р. приблизно 40 бенефіціарів змогли взяти участь у програмі, серед послуг якої були переважно тренінги від спеціалістів та фінансова підтримка. Тож, можна побачити зв'язок між запровадженням повного соціального супроводу та підвищенням якості програми, кількісних показників та відгуків.

Застосування соціальної роботи в НКО важливе як для підвищення благополуччя бенефіціарів, так і для розвитку організації. Розуміння потреб бенефіціарів допомагає правозахисній НКО виділити зони розвитку та краще розуміти її вектор. Також в рамках принципу well-being важливо отримувати кваліфіковану щоденну підтримку соціального працівника, який добре знається на психології та етиці спілкування. Таким чином, застосування соціальної роботи у правозахисній діяльності йде на користь як організаціям, так і їхнім бенефіціарам.

Список посилань:

1. Rauch, Sheila & Rothbaum, Barbara & Smith, Erin & Foa, Edna. (2020). Case Management. 10.1093/med-psych/9780190081928.003.0005.
2. Center for Participation and Development. (2020) Interim Report for Tbilisi Shelter City Program, September 2020
3. Center for Participation and Development. (2018) Final Annual Report for Tbilisi Shelter City Program, 2018